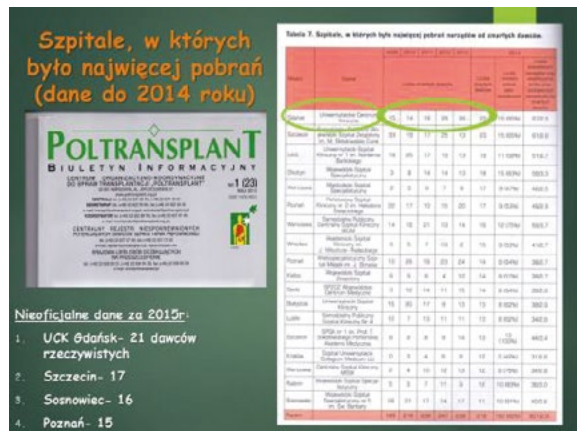

-szkoleniowej gdańskiego ośrodka transplantacyjnego. Dzięki staraniom wszystkich zespołów w 2015 r. w UCK przeszczepiono: 112 nerek, 10 serc, 56 rogówek. Na podstawie danych z Poltransplantu, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku od 2012 r. zajmuje pierwsze miejsce spośród wszystkich szpitali w Polsce pod względem liczby pobrań od dawców zmarłych. W minionym roku odbyło się 21 pobrań narządów.

Aktualnie w UCK w Gdańsku zatrudnionych jest 22 specjalistów w dziedzinie transplantologii klinicznej, w tym: 5 w Klinice Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, 14 w Klinice Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, 1 w Klinice Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej oraz 2 w Klinice Chorób Nerek i Nadciśnienia Dzieci i Młodzieży. Otwarte specjalizacje z tej dziedziny ma 11 lekarzy.

W kolejnej części wystąpienia prof. Śledziński zaprezentował działalność naukowo-dydaktyczną w temacie transplantologii. Gdański ośrodek był organizatorem XII Kongresu Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego. Na zakończenie prof. Śledziński omówił plany na przyszłość, dotyczące rozpoczęcia jeszcze w 2016 r. pobierania i przeszczepiania wysp trzustkowych. Ponadto w niedalekiej przyszłości planuje się rozpocząć pobieranie i przeszczepianie wątroby. Od kilku miesięcy trwają szkolenia całego zespołu transplantacyjnego, które mają zakończyć się w grudniu 2016 r. Zespół transplantacyjny uczestniczył również w szkoleniu dotyczącym pobierania i przeszczepiania nerek od dawców po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia. Pozostało dopracować jedynie procedury i je wdrożyć.

Kończąc wystąpienie, prof. Śledziński wspominał o zmarłym w 2015 r. profesorze Jerzym Dybickim, wieloletnim kierowniku Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej Akademii Medycznej w Gdańsku, inicjatorze programu przeszczepiania nerek w Gdańsku.

Prof. Alicja Dębska-Ślizień, kierownik Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych zaprezentowała wykład pt. *Wyniki przeszczepiania nerek w ośrodku gdańskim w 2015 r.*, w którym dokonała analizy losów chorych po transplantacji nerki. Przeważającą liczbę przeszczepionych pacjentów stanowili mężczyźni (67%) oraz chorzy poddawani zabiegowi hemodializy (76%). Pozostali pacjenci to

dializowani otrzewnowo (19.5%) oraz do przeszczepu wyprzedzającego (4.5%). Średni wiek biorców wyniósł 47 lat, najmłodszy biorca miał 21, a najstarszy 69.

Na 1280 transplantacji wykonanych w UCK w Gdańsku, przeżywalność biorców nerek w latach 2000-2015 wyniosła średnio 98%. W 2015 r. przeżywalność biorców obliczono na 98%, a przeżywalność przeszczepionych nerek 94%. Odnotowano najniższy jak do tej pory odsetek ostrego odrzucenia przeszczepu (7,1%). Średni czas zimnego niedokrwienia nerek wyniósł 15 godzin 28 minut. Z Gdańskiego Ośrodka Kwalifikującego biorców do transplantacji nerki przeszczepiono w Polsce 82 osoby, natomiast w Gdańsku – 51 biorców spoza województwa pomorskiego.

Dr J. Kostro, adiunkt, chirurg transplantolog z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej przedstawiła wykład *Problemy chirurgiczne u pacjentów po przeszczepieniu nerki*. W 2015 r. z powodu powikłań po zabiegu przeszczepienia nerki konieczna była ponowna interwencja chirurgiczna w 28 przypadkach. W 8% przyczyną interwencji były limfocele, w 5% chirurgiczne zaopatrzenie krwawiącego miejsca, w 5% powikłania urologiczne, w 4% powikłania naczyniowe, w 4% wykonano grafektomię, 6% stanowiły inne powikłania. Dr Justyna Kostro na podstawie dostępnej literatury światowej dokonała porównania ww. powikłań chirurgicznych w naszym ośrodku z wynikami światowymi. Z analizy wynika, że ilość powikłań występujących w UCK w Gdańsku nie odbiega statystycznie od liczby wykonywanych reoperacji po transplantacji nerek w innych ośrodkach transplantacyjnych w świecie.

Kolejna prezentacja dotyczyła przeszczepiania serc. Przedstawił ją dr M. Duda z Kliniki Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej. Program przeszczepiania serc w gdańskim ośrodku trwa od 2006 r. Od 2009 r. przeszczepiano rocznie od 4 do 6 serc. W 2015 r. liczba przeszczepów tego narządu wzrosła do dziesięciu. Pobrania odbywały się zazwyczaj w szpitalach województwa pomorskiego oraz poza jego granicami, jednak w niedużej odległości od Gdańska ze względu na ograniczenia czasowe i transportowe. Na gdańskiej liście oczekujących na przeszczepienie serca znajduje się 16 chorych. Przeżywalność biorców serca w latach 2006-2015 na 42 wykonane transplantacje w Gdańsku obliczono na 75%. W 2015 r. przeżywalność biorców wyniosła 80%.

Mgr I. Skóra, koordynator pobierania i przeszczepiania komórek tkanek i narządów, zaprezentowała *Podsumowanie działalności Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji (RCKT) w 2015 roku*. Do RCKT zgłoszono 146 potencjalnych dawców narządów, z których w 43% przypadkach doszło do pobrania narządów. Średni wiek dawców wyniósł 47,6 lat. Wśród dawców aż 71% stanowili mężczyźni. Najczęstszą przyczyną zgonu było krwawienie podpajęczynówkowe (55%). Łącznie w rejonie działalności gdańskiego ośrodka transplantacyjnego pobrano od dawców zmarłych: 107 nerek, 16 serc, 36 wątroób, 10 serc na homografit i 2 rogówki. Pobrania wielonarządowe stanowiły 67% wszystkich pobrań. Najczęstszą przyczyną odstąpienia od pobrania

- ▶ narządów była dyskwalifikacja z powodu podeszłego wieku i obciążeń medycznych (30%).

Bilans pobrań narządów w rejonie gdańskiego ośrodka transplantacyjnego w latach 2013-2015

Bilans pobrań i przeszczepów	2013	2014	2015
L. przeszczepów nerek ze zwłok	112	95	107
L. przeszczepów nerek od dawców żywych	4	3	5
L. pobrań narządów	73	60	62
Pobrania wielonarządowe	37 (51,38%)	39 (65%)	39 (67,24%)
L. pobranych serc do przeszczepu	11	8	16
L. pobranych wątrob do przeszczepu	37	34	36
L. pobranych serc na homograf	11	15	10
L. pobranych rogówek do przeszczepu	8	8	2

Koordinatory z RCKT oprócz działalności związanej z koordynacją pobierania i przeszczepiania narządów i tkanek, prowadzą na szeroką skalę edukację związaną z tematyką transplantacyjną poprzez szkolenia w szpitalach, szkołach, biorą udział w szkoleniach ustawicznych organizowanych przez Poltransplant oraz odbywają kontrolne wizyty w szpitalach rejonowych. Bardzo ważnym elementem działalności był udział w szkoleniu *Pobieranie narządów od dawców po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia*, które skutkowało zorganizowaniem cyklu szkoleń dla ratowników medycznych i lekarzy Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych w województwie pomorskim oraz dla pracowników UCK w Gdańsku. Ponadto koordynatorzy uczestniczą w akcjach pozyskiwania potencjalnych dawców do Centralnego Rejestru Niespokrewnionych Potencjalnych Dawców Szpiku.

Na koniec 2015 r. w województwie pomorskim i w Elblągu było zatrudnionych przez Poltransplant 19 koordynatorów szpitalnych. Narządy pobierano w 10 szpitalach, najwięcej pobrań od zmarłych dawców odbyło się w UCK w Gdańsku (21), w Słupsku (8), Wejherowie (7). Na zakończenie wystąpienia mgr Iwona Skóra podziękowała za współpracę wszystkim koordynatorom ze szpitali rejonowych oraz kierownikom i pracownikom Klinik UCK w Gdańsku.

Jako ostatni wystąpił dr R. Szymczak, lekarz medycyny ratunkowej z Klinicznego Oddziału Ratunkowego. Zaprezentował temat *Dawca po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia*. W Polsce w ubiegłym roku zanotowano 3 przypadki pobrań nerek od dawców NHBD (Non Heart Beating Donor). W Europie, a w szczególności w Hiszpanii, pozyskiwanie narządów od takich dawców znacznie zwiększyło ilość przeszczepianych nerek. Przedstawione zostały możliwości naszego Szpitala w tym zakresie wykazując, że potencjał dawstwa wzrósłby o około 50 dawców rocznie.

Potencjał dawstwa narządów od dawców po nieodwracalnym NZK w Gdańsku

- Hiszpania – od 70% dawców przywiezionych do szpitala pobierane są narządy
- Gdańsk – 70 potencjalnych dawców rocznie. (70%) = od **50 dawców rocznie** pobranie narządów

GDANSK

Przeprowadzenie procedury pobrania nerek od dawcy po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia w UCK w Gdańsku jest możliwe. Pracownicy zostali już przeszkoleni, pozostaje jeszcze zapewnienie odpowiedniego sprzętu, w szczególności do mechanicznego uciskania klatki piersiowej oraz do perfuzji narządów ECMO. Zostaje też kwestia dopracowania procedur.

Po prezentacji wszystkich wykładów, prowadzący spotkanie prof. B. Rutkowski i prof. Z. Śledziński pogratulowali wszystkim dobrych wyników transplantacyjnych. Wyrazili nadzieję na pomyślne realizowanie planów dotyczących pobierania i przeszczepiania zarówno wysp trzustkowych, jak i wątroby oraz nerek od dawców po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia.

Na koniec podziękowano wszystkim zgromadzonym za przybycie, podkreślając udział i zaangażowanie wielu osób w procedurze pobierania i przeszczepiania narządów, począwszy od lekarzy anestezjologów i koordynatorów szpitalnych zgłaszających dawców z rejonowych szpitali, po pracowników UCK w Gdańsku, zwłaszcza Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej, Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddziału Intensywnego Nadzoru Pooperacyjnego, Bloku Operacyjnego i Laboratorium Immunologii Klinicznej.

mgr Iwona Skóra,
Regionalne Centrum Koordynacji Transplantacji